

«Затверджую»

Завідувач кафедри

 / Костянтин ПОЧКА /

«29» червня 2023 р.

Розробник силябусу

 / Руслан КАЛЕНИЧЕНКО /



## СИЛАБУС

### Педагогічна психологія

назва освітньої компоненти (дисципліни)

1) Шифр за освітньою програмою: ОК 16				
2) Навчальний рік: 2023-2024				
3) Освітній рівень: Бакалавр				
4) Форма навчання: денна				
5) Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка				
6) Спеціальність: 015 Професійна освіта				
7) Назва освітньої програми: 015.31 Професійна освіта (Будівництво та зварювання)				
8) Статус освітньої компоненти: обов'язкова				
9) Семестр: 3				
10) Контактні дані викладача: доцент кафедри професійної освіти, кандидат психологічних наук, доцент, Калениченко Руслан Арсенович, e-mail: <a href="mailto:kalenychenko.ra@knuba.edu.ua">kalenychenko.ra@knuba.edu.ua</a> , тел. +38-098-664-12-18; +38-050-385-71-87; <a href="https://www.knuba.edu.ua/faculties/fait/kafedri-fait/kafedra-po/vikladackij-sklad-kafedri-profesijnoji-osviti/kalenichenko-ruslan-arsenovich/">https://www.knuba.edu.ua/faculties/fait/kafedri-fait/kafedra-po/vikladackij-sklad-kafedri-profesijnoji-osviti/kalenichenko-ruslan-arsenovich/</a>				
11) Мова навчання: українська				
12) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): «Психологія», «Педагогіка», «Вступ до спеціальності».				
13) Мета курсу: сформувати у студентів (майбутніх інженерів-педагогів) відповідний рівень знань, навичок та вмінь у галузі педагогічної психології.				
14) Результати навчання:				
№ з/п	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1	ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.	Обговорення під час занять	Лекційні заняття, практичні заняття	ІК К 05
2	ПР 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).	Обговорення під час занять	Лекційні заняття, практичні заняття	ІК К 05 К 20

3	<b>ПР 07.</b> Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.	Обговорення під час занять	Лекційні заняття, практичні заняття	<b>ІК К 05 К 20</b>
4	<b>ПР 08.</b> Самостійно планувати й організувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.	Обговорення під час занять	Лекційні заняття, практичні заняття	<b>ІК К 05 К 26</b>
5	<b>ПР 10.</b> Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.	Обговорення під час занять	Лекційні заняття, практичні заняття	<b>ІК К 07</b>
6	<b>ПР 11.</b> Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.	Обговорення під час занять	Лекційні заняття, практичні заняття	<b>ІК К 05 К 07 К 12</b>
7	<b>ПР 13.</b> Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.	Обговорення під час занять	Лекційні заняття, практичні заняття	<b>ІК К 12</b>
8	<b>ПР 15.</b> Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.	Обговорення під час занять	Лекційні заняття, практичні заняття	<b>ІК К 12 К 14 К 15</b>
9	<b>ПР 18.</b> Розв'язувати типові спеціалізовані задачі, пов'язані з вибором матеріалів, виконанням необхідних розрахунків, конструюванням, проектуванням технічних об'єктів у предметній галузі (відповідно до спеціалізації).	Обговорення під час занять	Лекційні заняття, практичні заняття	<b>ІК К 05</b>
10	<b>ПР 20.</b> Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.	Обговорення під час занять	Лекційні заняття, практичні заняття	<b>ІК К 26</b>
11	<b>ПР 23.</b> Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.	Обговорення під час занять	Лекційні заняття, практичні заняття	<b>ІК К 26</b>
12	<b>ПР 24.</b> Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях галузі/сфери.	Обговорення під час занять	Лекційні заняття, практичні заняття	<b>ІК К 05 К 26</b>
13	<b>ПР 25.</b> Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.	Обговорення під час занять	Лекційні заняття, практичні заняття	<b>ІК К 26</b>

### 15) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичн і заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота/ РГР/ Контрольна робота	Самостійна робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
30	40			80	Залік
<b>Сума годин:</b>					150
<b>Загальна кількість кредитів ECTS:</b>					5
<b>Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:</b>					70 (2,3)

### 16) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КП/СРС)

#### Лекції:

#### Змістовий модуль 1. Місце і роль педагогічної психології у професійній діяльності інженера-педагога

**Тема 1.** Педагогічна психологія як наукова і навчальна дисципліна.

**Тема 2.** Психологічні особливості учіння і научіння.

**Тема 3.** Загальні психологічні особливості навчальної діяльності.

**Тема 4.** Психологічна характеристика навчальних дій, операцій і способів навчальної діяльності.

**Тема 5.** Основні механізми навчання.

**Тема 6.** Психологічна характеристика типів навчання.

**Тема 7.** Психологічна характеристика видів навчання.

**Тема 8.** Психологія засвоєння і розуміння знань і понять.

**Тема 9.** Завдання виховання особистості. Сутність критеріїв вихованості і виховного впливу.

**Тема 10.** Впливи і стратегії у вихованні та основи організації самовиховання і перевиховання.

#### Змістовий модуль 2. Психологія педагогічної діяльності

**Тема 11.** Психологічна структура педагогічної діяльності. Формальні психологічні характеристики педагогічної діяльності.

**Тема 12.** Педагог як суб'єкт педагогічної діяльності. Суб'єкт-суб'єктна взаємодія в педагогічній діяльності.

**Тема 13.** Педагогічні здібності.

**Тема 14.** Психологічна характеристика педагогічної майстерності і стилів педагогічної діяльності.

**Тема 15.** Психологічна характеристика особистості вчителя. Професійна самосвідомість вчителя.

#### Практичні заняття:

**Заняття 1.** Принципи педагогічної психології.

**Заняття 2.** Основні галузі педагогічної психології.

**Заняття 3.** Механізми процесу учіння і научіння (формування асоціацій, наслідування, розрізнення і узагальнення, здогад, творчість, зворотний зв'язок, зворотний зв'язок, підкріплення, закріплення).

**Заняття 4.** Мотиви і потреби людини. Навчальна мотивація. Сутність і розвиток навчальної мотивації. Особливості дистанційного навчання здобувачів середньої (середньої спеціальної освіти) освіти.

**Заняття 5.** Спосіб дії і способи навчальної діяльності (репродуктивні, проблемно-творчі, дослідницько-пошукові).

**Заняття 6.** Врахування основних механізмів навчання.

**Заняття 7.** Критерії визначення видів навчання. Особливості для фахівця з ПНБ.

**Заняття 8.** Різновиди проблемних ситуацій.

**Заняття 9.** Системи навчального програмування. Особливості для фахівця з ПНБ.

**Заняття 10.** Різні види навчання, застосування яких на практиці зумовлене змістом навчального предмету, обставинами навчального процесу. Особливості для фахівця з ПНБ.

**Заняття 11.** Психологічні особливості засвоєння учнями наукових понять. Особливості для фахівця з ПНМ.

**Заняття 12.** Психологічні умови формування навичок. Научіння умінням. Умови для вироблення, формування і закріплення навичок. Особливості для фахівця з ПНБ.

**Заняття 13.** Різновиди виховних впливів. Варіанти смислових бар'єрів.

**Заняття 14.** Психологічні основи організації самовиховання. Особливості організації самовиховання на самоізоляції.

**Заняття 15.** Мотиви, які обумовлюють педагогічну діяльність: зовнішні (престижність роботи у певній освітній установі, оплата праці, мотив досягнення) і внутрішні (орієнтація на процес і результат своєї діяльності, особистісне і професійне зростання, самоактуалізації). Особливості для фахівця з ПНМ.

**Заняття 16.** Стадії, які проходить взаємодія педагога та учня. Рівні продуктивності педагогічної діяльності. Особливості для фахівця з ПНБ.

**Заняття 17.** Педагогічна рефлексія. Педагогічна спостережливність. Особливості для фахівця з ПНМ.

**Заняття 18.** Стили діяльності педагогів Емоційно-імпровізаційний. Інтелектуально-імпровізаційний. Інтелектуально-методичний. Особливості для фахівця з ПНБ.

**Заняття 19.** Основні психологічні характеристики професійної відповідності (придатності) педагога: схильність (придатність), готовність і включеність.

**Заняття 20.** Психологічний портрет вчителя. Узагальнена професіограма вчителя. Психологічна стійкість вчителя.

#### **Самостійна робота здобувача:**

- підготовка до практичних занять;
- вивчення теми за підручниками та посібниками;
- опрацювання рекомендованої літератури та періодики за пропонуванним списком;
- виконання завдань до практичних занять;
- опрацювання програмних питань, що не розглядаються на навчальних заняттях і виносяться на самостійне опрацювання;
- підготовка індивідуального завдання;
- підготовка до заліку.

#### **17) Основна література:**

1. Педагогічна психологія: методичні вказівки до вивчення курсу / уклад. Р.А. Калениченко. – К.: КНУБА, 2018. – 46 с.
2. Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія: Курс лекцій. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 112 с.
3. Євтух М.Б. Педагогічна психологія: Підручник / М.Б. Євтух, Е.В. Лузік, Н.В. Ладогубець, Т.В. Ільїна. - К.: КондорВидавництво, 2015. - 420 с.
4. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посібник —К.: Центр навчальної літератури, 2019. - 128 с.
5. Сергеєнкова О. П. Педагогічна психологія: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2016. – 168 с.
6. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Педагогічна психологія. Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 168 с.
7. Токарева Н. М. Шамне А. В. Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / Н. М. Токарева, А. В. Шамне. – Київ, 2017 – 548 с.

**18) Додаткові джерела:**

8. Основи професійної освіти: Підручник / М.В. Руденко, Р.А. Калениченко, Г.В. Капосльоз, Г.Л. Корчова. – К.: КНУБА, 2018. – 615 с.
9. Руденко М.В., Смірнов В.М.; Калениченко Р.А., Гаврилюк В.О. Психолого-педагогічне забезпечення навчально-виховного процесу: Навч. посібник / В.М. Смірнов; М.В. Руденко, Р.А. Калениченко, В.О. Гаврилюк. – К.: КНУБА, 2014. – 432 с.
10. Педагогічна психологія: Навч. посіб. /О.М. Степанов.— К.: Академвидав, 2011.— 416 с.
11. Савенков А.В. Педагогічна психологія: Електронний підручник. [Електронний ресурс] - Режим доступу: [https://stud.com.ua/88896/pedagogika/pedagogichna\\_psihologiya](https://stud.com.ua/88896/pedagogika/pedagogichna_psihologiya).
12. Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (21 квітня 2020 року); за заг. ред. Р.А. Калениченка, О.Г. Льовкіної. – Ірпінь: УДФСУ, 2020. – 505 с.
13. Загальна психологія: навчальний посібник / За заг. ред. Р. А. Калениченка, О. Г. Льовкіної, І. О. Петухової. – Ірпінь: Університет державної фіскальної служби України, 2020. – 554 с.
14. Психологія особистості: навчальний посібник / укладачі Петухова І. О., Калениченко Р. А., Льовкіна О. Г. та ін. – Ірпінь: Університет державної фіскальної служби України, 2021. – 338 с

**Інформаційні ресурси:**

1. <http://library.knuba.edu.ua>
2. <http://org.knuba.edu.ua>
3. <http://org2.knuba.edu.ua>

**19) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):**

Поточне оцінювання		Залік	Сума балів
Змістові модулі			
1	2		
25	25	30	100

**20) Умови допуску до підсумкового контролю:** відвідування лекцій; активність на практичних заняттях; виконання Індивідуальної роботи; дотримання умов академічної доброчесності.

**21) Політика щодо академічної доброчесності:** розуміння здобувачами вищої освіти етичного кодексу університету та норм академічної доброчесності (вимог щодо оригінальності текстів та допустимого відсотку співпадінь).

**22) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:**  
<http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=1310>